

โครงการศูนย์สาธิตสหกรณ์โครงการหุบกะพง

ความเป็นมา

ปี 2507 พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ฯ เสด็จแปรพระราชฐานพระราชวังไกลกังวล อ.หัวหิน จ.ประจวบคีรีขันธ์ และทราบฝ่าละอองธุลีพระบาทว่าเกษตรกรกลุ่มชาวสวนผักชะอำ จำนวน 83 ครอบครัว มีฐานะยากจน ไม่มีที่ทำกินเป็นของตนเอง จึงโปรดรับเกษตรกรกลุ่มนี้ไว้ในพระบรมราชูปถัมภ์และโปรดเกล้าฯ ให้ ฯพณฯ องคมนตรี ม.ล.เดช สนิทวงศ์ ซึ่งขณะนั้นดำรงตำแหน่งเป็นประธานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติจัดทำโครงการและจัดหาที่ดินในพื้นที่เขตจังหวัดเพชรบุรีและประจวบคีรีขันธ์เพื่อนำมาจัดสรรให้แก่เกษตรกรที่ได้รับความเดือดร้อน (ซึ่งเป็นที่มาของโครงการจัดพัฒนาที่ดินตามพระราชประสงค์ หุบกะพง โครงการแรกของประเทศไทย) ในการนี้ทางรัฐบาลอิสราเอลขอเข้าร่วมและให้ความช่วยเหลือโครงการดังกล่าวในรูปของผู้เชี่ยวชาญการพัฒนาชนบทสาขาต่าง ๆ ภายใต้อำนาจ “โครงการไทย – อิสราเอล เพื่อพัฒนาชนบทหุบกะพง” โครงการเริ่มขึ้น เมื่อ 19 สิงหาคม 2509- 18 สิงหาคม 2514 (ระยะเวลา 5 ปี) โดยเลือกที่ดินบริเวณหุบกะพง ตำบลเขาใหญ่ อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี เป็นพื้นที่จัดทำโครงการ ฯ เนื้อที่ ประมาณ 12,000 ไร่ มาจัดสรรให้แก่เกษตรกรที่ไม่มีที่ดินทำกินเข้าทำประโยชน์เพื่อประกอบอาชีพเกษตรกรรม ในรูปของสหกรณ์

ปี 2509 ได้ดำเนินโครงการงานสำคัญได้แก่ การเปิดป่าแบ่งแปลงที่ดินให้เกษตรกร จัดระบบชลประทาน จัดให้มีสาธารณประโยชน์

ปี 2511 ได้ศึกษาทดลองให้เกษตรกรเข้าอยู่อาศัยในบริเวณเขตโครงการเพื่อรวบรวมข้อมูล ต่อมาจึงอพยพครอบครัวเกษตรกร จำนวน 83 ครอบครัวและเกษตรกรที่อาศัยในพื้นที่เดิม 48 ครอบครัวเข้ามาทำประโยชน์ที่ดินโดยไม่ให้กรรมสิทธิ์ที่ดิน

ปี 2514 กลุ่มเกษตรกรในหมู่บ้านเกษตรกรตัวอย่างหุบกะพง ได้รวมตัวขอจดทะเบียนเป็นสหกรณ์ใช้ชื่อว่า “สหกรณ์การเกษตรหุบกะพง จำกัด” เมื่อวันที่ 12 สิงหาคม 2514 มีสมาชิกแรกตั้งจำนวน 128 ครอบครัว

วัตถุประสงค์ของโครงการ

1. จัดตั้งศูนย์สาธิตและทดลองเกษตร เพื่อศึกษาหาข้อมูลในด้านการปลูกพืชและการเลี้ยงสัตว์ที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาการเกษตรในพื้นที่แหล่งทดลองจนสาธิตการใช้เทคโนโลยีการเกษตร
2. ทำการปฏิรูปที่ดินโดยจัดพัฒนาที่ดินที่ว่างเปล่า แล้วจัดสรรให้เกษตรกรที่ไม่มีที่ดินทำกินในการเพาะปลูกเป็นของตนเอง เข้าทำการเกษตรประกอบอาชีพตามวิธีการเกษตรแผนใหม่ แต่ไม่ให้กรรมสิทธิ์ในที่ดิน
3. รวมกลุ่มเกษตรกรที่ได้รับการจัดสรร จัดตั้งเป็นสหกรณ์การเกษตร โดยใช้หลักและวิธีการสหกรณ์
4. เป็นแหล่งให้การศึกษากการส่งเสริมและเผยแพร่ความรู้ต่าง ๆ แก่เกษตรกร

สถานที่ตั้งโครงการ

บริเวณหุบกะพง ตำบลเขาใหญ่ อำเภอชะอำ เนื้อที่โครงการประมาณ 12,500 ไร่

หน่วยงานรับผิดชอบ

ศูนย์สาธิตสหกรณ์โครงการหุบกะพง กรมส่งเสริมสหกรณ์

ภารกิจของศูนย์สาธิตสหกรณ์โครงการหุบกะพง

ได้รับมอบอำนาจการจัดที่ดินในโครงการเมื่อวันที่ 23 มกราคม 2527 และมีภารกิจและงานต่าง ๆ สืบต่อจากโครงการไทย – อิสราเอล มีภารกิจหลัก ๆ 7 งาน ได้แก่

1. งานจัดสรรที่ดินและการทำประโยชน์ในที่ดิน
2. งานด้านระบบชลประทาน แยกเป็นควบคุมการใช้น้ำจากโรงสูบน้ำด้วยไฟฟ้า และจัดระบบการใช้น้ำจากอ่างเก็บน้ำ
3. งานด้านการสาธิตและทดลองการเกษตร
4. งานการส่งเสริมสหกรณ์ในโครงการพระราชประสงค์หุบกะพง ดูแลช่วยเหลือการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์การเกษตรหุบกะพง จำกัด
5. งานด้านเผยแพร่ประชาสัมพันธ์
6. งานบริการ สวัสดิการชุมชนและอื่น ๆ ปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานภายในหมู่บ้าน
7. งานด้านการบริหารบุคคลและการประสานงานหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

การดำเนินงาน

1. งานจัดที่ดิน ได้จัดที่ดินให้กับเกษตรกรไปแล้ว จำนวน 381 ครอบครัว พื้นที่ 7,563 ไร่ แยกเป็นเกษตรกรรุ่นแรก 128 ครอบครัว เกษตรกรรุ่นลูกและเกษตรกรที่ถวายเป็นบุญกุศล 253 ครอบครัว
2. งานชลประทาน น้ำที่ใช้ในโครงการส่วนใหญ่ได้มาจากสถานีสูบน้ำ 2 แห่ง สูบน้ำจากคลองชลประทานอ่างแก่งกระจาน - หัวหิน ขึ้นเก็บไว้ในถังพักความจุ 1,000 ลูกบาศก์เมตร จำนวน 2 ถัง แล้วส่งน้ำทางท่อเป็นรอบเวรหมุนเวียนเข้าแปลงเพาะปลูกของสมาชิกสหกรณ์ ประมาณ 2,000 ไร่ กับส่งเข้าพื้นที่ของทางราชการ ค่าใช้จ่ายในการสูบน้ำทางราชการออกประมาณ ปีละ 800,000 บาท / ปี สหกรณ์ เป็นผู้ออกค่าใช้จ่ายในการสูบน้ำประมาณ 200,000 บาท / ปี โดยเรียกเก็บจากสมาชิกสหกรณ์ 100 บาท / เดือน /ครอบครัว นอกจากนี้ยังมีการส่งน้ำจากอ่างเก็บน้ำห้วยทราย - หุบกะพง ให้กับสมาชิกสหกรณ์แปลงละ 5 ไร่ จำนวน 56 แปลงงานขุดสระเก็บน้ำตามทฤษฎีใหม่ กรมส่งเสริมสหกรณ์ได้ดำเนินการขุดสระขนาดความจุ 1,250 ลบ.เมตร จำนวน 40 สระ ขุดสระขนาดความจุ 650 ลบ.เมตร จำนวน 56 สระ
- สหกรณ์การเกษตรหุบกะพง จำกัด ได้ดำเนินการขุดสระน้ำขนาดความจุตั้งแต่ 900 – 6,400 ลบ.เมตรรวมทั้งหมด 19 สระ รวมความจุ 107,200 ลบ.เมตร
3. งานสาธิตการเกษตรและส่งเสริมอาชีพ ได้จัดทำแปลงสาธิตพืชไร่ พืชสวนตลอดจนการเลี้ยงสัตว์ต่าง ๆ ได้แก่ โคเนื้อ โคนม สัตว์ปีก และปลาชนิดต่าง ๆ และได้ส่งเสริมให้สมาชิกสหกรณ์ปลูกพืชสวน เช่น หน่อไม้ฝรั่ง ข้าวโพด มะเขือเทศ แดงแคนตาลูป ผักต่าง ๆ สำหรับหน่อไม้ฝรั่งมีปัญหาหน่อไม้ดำเสมอ สมาชิกสหกรณ์เล็กทำการเพาะปลูกไม่ผล เช่น มะม่วง ชมพู่ ควบคู่ไปกับการส่งเสริมให้เลี้ยงปศุสัตว์
4. งานเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ ได้จัดนิทรรศการเผยแพร่โครงการนอกสถานที่ปีละกว่า 5 งาน มีประชาชน นิสิต นักศึกษา รวมทั้งชาวต่างประเทศเข้าเยี่ยมชมโครงการปีละประมาณ 40,000 คน
5. งานส่งเสริมสหกรณ์ กรมส่งเสริมสหกรณ์ได้แนะนำส่งเสริมให้สหกรณ์การเกษตรหุบกะพง จำกัด ดำเนินธุรกิจด้านต่าง ๆ ได้แก่ ธุรกิจสินเชื่อ ธุรกิจรวมกันซื้อ ธุรกิจรวมกันขาย ธุรกิจบริการและแปรรูป เจริญก้าวหน้าตามลำดับ